

til, er, at der skal oprettes en Fiskeudklækningsanstalt, en Anstalt, som kan bidrage til at forøge Fiskebestanden i Fjorden og Aaen, saaledes at Fiskerbefolkningen, som bor derovre, kan faa betydeligt heldigere Vilkaar at leve under, end de have i Øjeblikket. Der har jo været nedsat forskellige Kommissioner angaaende denne Sag. Den 2. Februar 1884 blev der af Indenrigsministeriet nedsat en Kommission, som afgav Betænkning den 25. September samme Aar, og denne Kommission udtalte sig udelukkende for, at Fiskegaarden skulde erhverves af Staten og bruges som Fiskeopklækningsanstalt. Denne Kommissionsbetænkning har Regeringen ikke taget noget som helst Hensyn til. Der omtales forskellige gode Ting deri, og der er fremlagt en Plan til, hvorledes Forholdene kunne ordnes, men Regeringen tog som sagt ikke noget som helst Hensyn dertil, men nedsatte den 21. Juli 1896 en ny Kommission, som skulde undersøge de samme Forhold. Ogsaa den Kommission kom til det Resultat, at Fiskegaarden burde bruges som Udklækningsanstalt. Ganske vist, den sidste Kommission knyttede ogsaa Fiskeri til Gaarden, men den har ogsaa samme Opfattelse som den tidligere Kommission af, at man burde benytte Fiskegaarden paa den anførte Maade. Nu staar der hverken i Finansloven og heller ikke i det af Ministeren forelagte Lovforslag noget om at benytte Fiskegaarden paa den Maade, der tales kun om at benytte Fiskegaarden paa samme Maade, som den hidtil er bleven benyttet, altsaa til Fiskeri, og det forekommer mig at være en ganske fejlagtig Fremgangsmaade. Kommissionen af 1884 siger, at der næppe nogetsteds i Landet findes en saa heldig Situation til Udklækning som ved Frijsenvold og præciserer nærmere, at der derfra aarlig vil kunne leveres flere Millioner befrugtede Ørredrogn og et ubegrænset Antal Heltrogn, at det altsaa vil være det heldigste Sted i Landet, hvor en saadan Anstalt kunde drives. Kommissionen af 1884 gennemgaar Forholdene ved Fjorden og anfører, at der i Randers og Byerne langs med Fjorden er ca. 3,000 Personer, som fuldstændig eller delvis ernære sig ved Fiskeri i Fjorden. Det er klart, at et Erhverv, som brødføder saa mange, og som kunde sættes i Stand til at brødføde endnu flere Mennesker, burde Regeringen bidrage det mest mulige til at opbølge, men det forekommer mig, at det ikke sker paa den Maade, som Regeringen foreslaar. Jeg skal ikke nærmere i Dag komme ind paa

det forelagte Lovforslag, da jeg agter at tage Ordet ved dettes Behandling senere, men saa vel ifølge Lovforslaget som ifølge den Plan, der foreligger paa Finansloven for Driften af Fiskegaarden, synes det, som om Regeringen ikke alene vil opretholde de uheldige Tilstande, som faktisk ere til Stede for Øjeblikket, men endogsaa til Dels vil gøre disse Tilstande værre, i alt Fald for en Del af den Befolkning, der for Øjeblikket lever af Fiskeriet derovre. Jeg skal ikke nærmere komme ind paa det foreliggende Lovforslag, men jeg skal dog give en kort Fremstilling af, hvorledes Forholdene ere og de omtrent have udviklet sig. Man har tidligere kun haft meget gamle Lovbestemmelser, meget gamle Regler for, hvorledes Fiskeriet i Randersfjord og Gudenaa maa drives. Der er et kgl. aabent Mandat af 8de Marts 1664, som giver Regler om den Maade, hvorpaa der maatte fiskes i Fjorden, navnlig med Hensyn til, hvilke Fiskeredskaber der maatte benyttes; men med Hensyn til den personlige Ret til Fiskeri har det Skøde, som i sin Tid er blevet udstedt til Ejeren af Fiskegaarden, af 11te November 1684 afgivet Grundlaget, og ifølge dette Skøde mente man, at Ejeren af Frijsenvold Fiskegaard havde en Ret til at fiske i Hovedstrømmen og Sejldybet lige fra Fiskegaarden og ud til Fjordens Udmunding i Havet. Paa Basis af disse Bestemmelser har man t. Eks. forbudt og straffet Fiskerne deroppe for at fiske med Drivgarn og har forfulgt Fiskerne med Sagsanlæg, fordi de overhovedet have fisket i Sejldybet og Hovedstrømmen, og har straffet dem for et formentligt Indgreb i den Eneret, som tilkom Ejeren af Gaarden. Da man imidlertid senere fik de oprindelige Dokumenter bragt frem for Dagens Lys, viste det sig, at Mandatet af 8de Marts 1664 ikke indeholdt noget som helst Forbud mod Drivgarn, og at altsaa de Straffe, man tidligere havde tildelt Fiskerne derfor, ikke havde nogen som helst Lovhjemmel. Det viste sig ved nærmere Undersøgelse af Skødet for Frijsenvold Fiskegaard, at Ejeren af denne Gaard ikke havde nogen som helst Eneret, og at altsaa alle de Domme, der tidligere vare afsagte paa Basis af Skødets Oplysninger, havde været ganske fejlagtige. Saa indtraadte der en ny Stilling derovre, og Fiskerne bleve senere frikendte for de samme Handlinger, som de tidligere vare blevne forfulgte og straffede for. Sagen kom derefter ind for Højesteret, og der faldt saa en Dom af 27de November 1889, der siger omtrent, som følger; at Fiskegaardens Ejer ikke har